ÜLDKOHTU MÄÄRUS (suurkoda)

7. september 2010 *

Kohtuasjas T-532/08,

Norilsk Nickel Harjavalta Oy, asukoht Espoo (Soome),

Umicore SA/NV, asukoht Brüssel (Belgia),

esindaja: advokaat K. Nordlander,

hagejad,

keda toetab:

Nickel Institute, asukoht Toronto (Kanada), esindajad: advokaat K. Nordlander, D. Anderson, *QC*, *solicitor* S. Kinsella ja *solicitor* H. Pearson,

menetlusse astuja,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Oliver ja D. Kukovec,

kostja,

keda toetab:

Taani Kuningriik, esindaja: B. Weis Fogh,

menetlusse astuja,

mille ese on nõue osaliselt tühistada esiteks komisjoni 21. augusti 2008. aasta direktiiv 2008/58/EÜ, millega muudetakse kolmekümnendat korda tehnilise arenguga kohandamise eesmärgil nõukogu direktiivi 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigusnormide ühtlustamise kohta (ELT L 246, lk 1), ning teiseks komisjoni 10. augusti 2009. aasta määrus (EÜ) nr 790/2009, millega muudetakse tehnika ja teaduse arenguga kohandamiseks Euroopa Parlamendi ja

nõukogu määrust (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (ELT L 235, lk 1), osas, milles need aktid muudavad teatud nikkelkarbonaadi ühendite klassifitseerimist,

ÜLDKOHUS (suurkoda),

koosseisus: president M. Jaeger, kohtunikud J. Azizi (ettekandja), A. W. H. Meij, M. Vilaras, N. J. Forwood, E. Martins Ribeiro, O. Czúcz, I. Wiszniewska-Białecka, I. Pelikánová, E. Cremona, I. Labucka, S. Frimodt Nielsen ja K. O'Higgins,

kohtusekretär: E. Coulon,

on andnud järgmise

määruse

1 Käesoleva hagiga vaidlustavad hagejad Norilsk Nickel Harjavalta Oy (endine OMG Harjavalta Oy, edaspidi „Norilsk Nickel") ja Umicore SA/NV selle, kas on õiguspärane teatud nikkelkarbonaadi ühendite klassifitseerimine ohtlike ainetena (edaspidi „vaidlustatud klassifikatsioonid"), mis esines kõigepealt nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiivi 67/548/EMÜ ohtlike ainete liigitamist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 196, lk 1; ELT eriväljaanne 13/01, lk 27) I lisas ning seejärel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri

2008. aasta määruse (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548 ja 1999/45/EÜ ning tunnistatakse need kehtetuks ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, lk 1), VI lisas.

2 Vaidlustatud klassifikatsioonid kehtestati komisjoni 21. augusti 2008. aasta direktiiviga 2008/58/EÜ, millega muudetakse kolmekümnendat korda tehnilise arenguga kohandamise eesmärgil direktiivi 67/548 (ELT L 246, lk 1, edaspidi „vaidlustatud direktiiv") ning see võeti alates 25. septembrist 2009 üle komisjoni 10. augusti 2009. aasta määruses (EÜ) nr 790/2009, millega muudetakse tehnika ja teaduse arenguga kohandamiseks määrust nr 1272/2008 (ELT L 235, lk 1, edaspidi „vaidlustatud määrus") (edaspidi koos „vaidlustatud aktid").

Õiguslik raamistik

EÜ asutamislepingu ja EL toimimise lepingu sätted

3 EÜ artikli 230 neljanda lõigu kohaselt:

„Iga füüsiline või juriidiline isik võib samadel tingimustel algatada menetluse temale adresseeritud otsuse vastu ja sellise otsuse vastu, mis teda otseselt ja isiklikult puudutab, kuigi vormiliselt on see teisele isikule adresseeritud määrus või otsus".

4 ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaselt:

„Iga füüsiline või juriidiline isik võib esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada hagi temale adresseeritud või teda otseselt ja isiklikult puudutava akti vastu ning üldkohaldatava akti vastu, mis puudutab teda otseselt ja ei sisalda rakendusmeetmeid".

Direktiiv 67/548

5 Direktiiv 67/548, mida on eelkõige muudetud nõukogu 30. aprilli 1992. aasta direktiiviga 92/32/EMÜ, millega seitsmendat korda muudetakse direktiivi 67/548 (EÜT L 154, lk 1; ELT eriväljaanne 13/11, lk 155), ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta direktiiviga 2006/121/EÜ, millega muudetakse direktiivi 67/548, et kohandada seda määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur (ELT L 396, lk 850), sätestab turuleviimise tingimused teatud „ainete" jaoks, mida on määratletud kui „looduses esinevad või tootmismenetluse teel saadud keemilised elemendid ja keemilised ühendid, kaasa arvatud toodete püsivuse säilitamiseks vajalikud lisaained ja tootmismenetlusest tingitud lisandid, kuid välja arvatud lahustid, mida ainest on võimalik eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist".

6 Selleks liigitab direktiiv 67/548 vastavalt artikli 4 lõikele 1 ained nende omaduste alusel direktiivi artikli 2 lõikes 2 sätestatud kategooriate järgi. Selle direktiivi I lisas aine liigitamisel „ohtlikuks" tuleb turuleviimise eeltingimusena selle pakenditel kasutada kohustuslikku märgistust, mis sisaldab sellise ohu tunnuseid, mida aine kasutamine

kaasa toob, ning tüüpväljendeid, mis viitavad esiteks ainete kasutamisega kaasnevatest ohtudest tulenevatele konkreetsetele riskidele ja teiseks esitatavad nõuanded aine ohutuks kasutuseks.

7 Direktiivi 67/548 artikli 4 lõige 3 (redaktsioonis, mis oli jõus enne määruse nr 1272/2008 artikli 55 lõikest 2 tulenevat redaktsiooni) sätestab:

„I lisas on esitatud nende ainete loetelu, mis on liigitatud lõigetes 1 ja 2 esitatud põhimõtete kohaselt, koos nende ühtlustatud liigitamise ja märgistamisega. Otsus kanda aine vastavalt sama artikli lõigetele 1 ja 2 I lisasse koos ühtlustatud liigitamise ja märgistamisega tehakse [nimetatud direktiivi] artiklis 29 sätestatud korras".

8 Direktiivi 67/548 artikli 4 lõige 2 näeb ette, et „[a]inete ja valmististe liigitamise ja märgistamise üldpõhimõtteid kohaldatakse kooskõlas VI lisas esitatud kriteeriumidega, välja arvatud juhul, kui ohtlikele valmististele on määratud teistsugused nõuded eraldi direktiividega".

9 Direktiivi 67/548 VI lisa punkt 1.2 sätestab:

„Käesolevas lisas sätestatakse käesoleva direktiivi artiklis 4 […] osutatud ainete ja valmististe liigitamise ja märgistamise üldpõhimõtted.

Käesolev lisa on adresseeritud kõigile neile (tootjatele, importijatele, siseriiklikele asutustele), kes tegelevad ohtlike ainete ja valmististe liigitamise ja märgistamisega".

10 Direktiivi 67/548 VI lisa punkt 4.1.2 näeb ette:

„Kui valmistajal, turustajal või importijal on teavet selle kohta, et aine tuleks liigitada ja märgistada vastavalt punktides 4.2.1, 4.2.2 või 4.2.3 esitatud kriteeriumidele, märgistab ta aine ajutiselt nende kriteeriumide kohaselt, lähtudes pädeva isiku tehtud tõendite analüüsist".

11 Direktiivi 67/548 VI lisa punkti 4.1.3 kohaselt „[v]almistaja, turustaja või importija esitab nii kiiresti kui võimalik kõiki olulisi andmeid kokkuvõtva dokumendi sellele liikmesriigile, kus aine turule viiakse".

12 Direktiivi 67/548 VI lisa punktis 4.1.4 on alljärgnev täpsustus:

„Lisaks sellele esitab valmistaja, tootja või importija, kellel on uusi andmeid, mis on olulised aine liigitamise ja märgistamise jaoks vastavalt punktides 4.2.1, 4.2.2 või 4.2.3 esitatud kriteeriumidele, need andmed võimalikult kiiresti liikmesriigile, kus aine on turule viidud".

13 Direktiivi 67/548 VI lisa punkt 4.1.5 on sõnastatud järgmiselt:

„Selleks et ühendus võiks võimalikult kiiresti jõuda ühtlustatud liigituse kehtestamiseni vastavalt käesoleva direktiivi artiklis 28 määratletud menetlusele, peavad liikmesriigid, kellel on asjaomast teavet, mille põhjal saab aine liigitada ühte neist kategooriatest, edastama sellise teabe võimalikult kiiresti komisjonile koos liigitamist ja märgistamist käsitlevate ettepanekutega, olenemata sellest, kas sellise teabe on esitanud valmistajad või mitte.

Komisjon edastab saadud liigitamist ja märgistamist käsitleva ettepaneku teistele liikmesriikidele. Iga liikmesriik võib küsida komisjonilt teavet, mille too on saanud.

[…]".

Menetlus direktiivi 67/548 kohandamiseks tehnika arenguga

14 Direktiivi 67/548 artikli 28 kohaselt võetakse muudatused, mis on vajalikud lisade kohandamiseks tehnika arenguga, vastu selle artiklis 29 sätestatud korras. Vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused (EÜT L 184, lk 23; ELT

eriväljaanne 01/03, lk 124), artikli 5 lõikele 1, koostoimes nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määruse (EÜ) nr 807/2003 konsulteerimiskorra kohaselt (ühehäälselt) vastuvõetud nõukogu õigusaktides sätestatud rakendusvolituste kasutamisel komisjoni abistavaid komiteesid käsitlevate sätete kohandamise kohta otsusega 1999/468 (ELT L 122, lk 36; ELT eriväljaanne 01/04, lk 335) III lisa punktiga 1, abistab komisjoni selle menetluse raames komitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja eesistujana komisjoni esindaja. Nimetatud otsuse artikli 5 lõike 3 kohaselt võtab komisjon kavandatavad meetmed vastu, kui need on komitee arvamusega kooskõlas. Selle otsuse artikli 5 lõige 4 näeb seevastu ette, et kui kavandatavad meetmed ei ole komitee arvamusega kooskõlas või kui komitee ei esita oma arvamust, pöördutakse Euroopa Liidu Nõukogu poole ning informeeritakse sellest Euroopa Parlamenti.

Direktiivi 67/548 osaliselt kehtetuks tunnistamine, muutmine ja asendamine määrusega nr 1272/2008

15 Alates 20. jaanuarist 2009 tunnistati direktiiv 67/548 osaliselt kehtetuks, muudeti ja asendati määrusega nr 1272/2008. Selle määruse eesmärk on eelkõige rakendada kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise globaalselt harmoneeritud süsteem, nagu see on välja töötatud ÜRO raames (määruse nr 1272/2008 põhjendused 5–8).

16 Kuigi määruse nr 1272/2008 artikli 55 lõige 11 sätestab, et „[direktiivi 67/548] I lisa jäetakse välja", ei sisalda nimetatud määruse VI lisa selle jõustumise ajal vaidlustatud klassifikatsioone, mille vastuvõtmine hilines märgatavalt, vaid ainult klassifikatsioone, mis kehtestati tehnika arenguga direktiivi 67/548 varasemate kohaldamiste raames, sh klassifikatsioone, mis nähti ette komisjoni 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/73/EÜ, millega kohandatakse kahekümne üheksandat korda tehnika

arenguga direktiivi 67/548 (ELT L 152, lk 1, parandus ELT 2004, L 216, lk 3; ELT eriväljaanne 13/34, lk 448).

17 Sellega seoses näeb määruse nr 1272/2008 põhjendus 53 ette järgmist:

„Selleks et võtta täiel määral arvesse direktiivi 67/548[…] põhjal tehtud tööd ja omandatud kogemusi, sealhulgas teatavate [eespool viidatud] direktiivi[…] I lisas loetletud ainete klassifikatsiooni ja märgistust, tuleks kõik olemasolevad ühtsed klassifikatsioonid muuta uusi kriteeriume kasutades uuteks ühtseteks klassifikatsioonideks. Pealegi, kuna käesoleva määruse kohaldamist on edasi lükatud ja järgneva üleminekuperioodi jooksul toimub ainete ja segude klassifitseerimine direktiivi 67/548[…] kriteeriumidele vastava ühtse klassifikatsiooni alusel, tuleks ka kõik olemasolevad ühtsed klassifikatsioonid kanda muudatusteta käesoleva määruse lisasse. Kehtestades nõude järgida käesolevat määrust kõigi tulevaste klassifikatsioonide ühtlustamise puhul, tuleks vältida vastuolusid samade ainete ühtsetes klassifikatsioonides olemasolevate ja uute kriteeriumide alusel".

18 Määruse nr 1272/2008 artikkel 36 „Ainete klassifikatsiooni ja märgistuse ühtlustamine" näeb ette eelkõige järgmist:

„1. I lisas kehtestatud järgmistele kriteeriumidele vastava aine suhtes kohaldatakse tavaliselt ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistust vastavalt artiklile 37:

a) sissehingamisel sensibiliseeriv toime, 1. kategooria (I lisa punkt 3.4);

b) mutageensus sugurakkudele, 1A, 1B või 2. kategooria (I lisa punkt 3.5);

c) kantserogeensus, 1A, 1B või 2. kategooria (I lisa punkt 3.6);

d) reproduktiivtoksilisus, 1A, 1B või 2. kategooria (I lisa punkt 3.7).

[…]”.

19 Määruse nr 1272/2008 artikkel 37 „Ainete klassifikatsiooni ja märgistuse ühtlustamise menetlus” sätestab järgmist:

„1. Pädevad asutused võivad esitada ametile ettepanekuid ainete ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ning vajaduse korral konkreetsete sisalduse piirväärtuste ja korrutustegurite kehtestamiseks või ettepanekuid nende läbivaatamiseks.

[…]

2. Aine tootja, importija või allkasutaja võib esitada ametile ettepanekuid aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse ning vajaduse korral konkreetsete sisalduse piirväärtuste või korrutustegurite kehtestamiseks, kui selle aine kohta ei ole VI lisa 3. osas seoses ettepanekus märgitud ohuklassi või alajaotusega kannet tehtud.

[…]

4. Määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 76 lõike 1 punkti c kohaselt moodustatud ameti riskihindamise komitee võtab lõike 1 või 2 alusel esitatud ettepaneku kohta vastu arvamuse 18 kuu jooksul alates ettepaneku saamisest, andes asjaomastele isikutele võimaluse märkusi esitada. Amet edastab nimetatud arvamuse koos võimalike märkustega komisjonile.

5. Kui komisjon peab aine klassifikatsiooni ja märgistuse ühtlustamist asjakohaseks, esitab komisjon põhjendamatu viivituseta otsuse eelnõu, mis käsitleb kõnealuse aine ja vastava klassifikatsiooni ning märgistuselementide lisamist I lisa 3. osa tabelisse 3.1 ning vajaduse korral konkreetseid sisalduse piirväärtuseid või korrutustegureid.

31. maini 2015 tehakse samadel tingimustel vastav kanne VI lisa 3. osa tabelisse 3.2.

Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 54 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele […]

6. Tootjad, importijad ja allkasutajad, kellel on uut teavet, mis võib viia VI lisa 3. osas nimetatud aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuselementide muutmiseni, esitavad […] ettepaneku pädevale asutusele ühes liikmesriikidest, kus aine turule viiakse".

20 Määruse nr 1272/2008 artikkel 53 „Kohandamine tehnika ja teaduse arenguga” on sõnastatud järgmiselt:

„1. Komisjon võib […] I–VII lisa muuta ja kohandada tehnika ja teaduse arenguga, võttes sealhulgas asjakohaselt arvesse [kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise globaalselt harmoneeritud süsteemi] edasiarendamist […]. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 54 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele […]”.

21 Määruse nr 1272/2008 artikli 54 „Komiteemenetlus” kohaselt:

„1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 133 alusel moodustatud komitee.

[…]

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468[…] artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

[…]”.

22 Otsuse 1999/468, muudetud nõukogu 17. juuli 2006. aasta otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, lk 11), artikkel 5a reguleerib „kontrolliga regulatiivmenetlust”, mille

raames nimetatud artikli lõike 1 kohaselt „[abistab k]omisjoni […] regulatiivkomitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide esindajad ja eesistujana komisjoni esindaja". Nimetatud otsuse artikli 5a lõige 3 sätestab, et kui komisjoni kavandatavad meetmed on komitee arvamusega kooskõlas, esitab komisjon viivitamata meetmete eelnõu Euroopa Parlamendile ja nõukogule kontrollimiseks ning komisjon võib need vastu võtta ainult siis, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole väljendanud selle eelnõu suhtes kolme kuu jooksul vastuseisu. Selle otsuse artikli 5a lõige 4 näeb ette, et kui kavandatavad meetmed ei ole kooskõlas komitee arvamusega või kui arvamust ei esitata, esitab komisjon võetavate meetmete kohta viivitamata ettepaneku nõukogule ning edastab selle samal ajal Euroopa Parlamendile.

Määrus (EMÜ) nr 793/93 ja määrus (EÜ) nr 1907/2006

23 Muudetud nõukogu 23. märtsi 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 793/93 olemasolevate ainete ohtlikkuse hindamise ja kontrolli kohta (EÜT L 84, lk 1; ELT eriväljaanne 15/02, lk 212) näeb oma põhjenduse 4 kohaselt ette vastutuse jagamise ja kooskõlastamise liikmesriikide, komisjoni ja tootjate vahel seoses nimetatud tootjate poolt toodetud, imporditud või kasutatud ainete ohtlikkuse hindamisega. Nii näevad selle määruse artiklid 3 ja 4 ette asjaomaste ainete tootjate ja importijate kohustuse edastada teatud asjakohased andmed vastavalt tootmise või importimise mahule.

24 Määruse nr 793/93 artikli 8 lõike 1 kohaselt koostab komisjon korrapäraselt nimekirju eritähelepanu vajavatest kemikaalidest. Iga kemikaali inimesele ja keskkonnale ohtlikkuse hindamiseks määratakse referendiks liikmesriigi pädev asutus (määruse nr 793/93 artikli 10 lõiked 1–3).

25 Sellega seoses näeb määruse nr 793/93 artikkel 9, artikli 10 lõige 2 ja artikkel 12 ette tootjate või importijate kohustuse vajadusel edastada lisateavet või teha puuduvate andmete saamiseks vajalikud teimid ohtlikkuse hindamiseks. Nimetatud määruse artikli 12 lõike 3 tingimustel võivad teimimiste tegijaks olla üks või mitu tootjat või importijat, kes toimivad ka teiste asjaomaste tootjate või importijate nimel. Lisaks võivad sama määruse artikli 9 lõike 3 kohaselt tootjad ja importijad põhjendusi esitades taotleda referendilt nende vabastamist mõnest või kõigist täiendavatest teimimistest põhjusel, et need andmed ei ole kemikaali ohtlikkuse hindamiseks vajalikud või neid ei ole võimalik saada. Kui asjaolud seda nõuavad, võivad nad samuti taotleda ajapikendust.

26 Pärast ohtlikkusele antava hinnangu tegemist võib referent vajadusel teha ettepaneku ohu vähendamise strateegia ja meetmete kohta (määruse nr 793/93 artikli 10 lõige 3). Referendi antud ohtlikkushinnangu ja soovitatud strateegia alusel esitab komisjon eritähelepanu vajavate kemikaalide ohtlikkuse hindamise tulemused, ja kui vaja, soovitab ohu vähendamiseks vajalikku strateegiat selleks, et need võetaks vastu määruse nr 793/93 artiklis 15 sätestatud komiteemenetluse kohaselt. Nii vastuvõetud ohtlikkushinnangu ja soovitatava strateegia alusel otsustab komisjon, kas on vaja teha ettepanek ühenduse meetmete võtmiseks muudetud nõukogu 27. juuli 1976. aasta direktiivi 76/769/EMÜ teatavate ohtlike kemikaalide ja preparaatide turustamise ja kasutamise piiramist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta liikmesriikides (EÜT L 262, lk 201; ELT eriväljaanne 13/03, lk 317) või ühenduse mõne muu olemasoleva asjakohase vahendi raames (määruse nr 793/93 artikli 11 lõiked 1–3).

27 Määrus nr 793/93 tunnistati kehtetuks ja asendati Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide

registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45 ja tunnistatakse kehtetuks määrus nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti direktiiv 76/769 ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, lk 1, parandus ELT 2007, L 136, lk 3; edaspidi „määrus REACH").

28 Määruse REACH artikli 1 lõike 1 kohaselt on selle määruse eesmärk tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitstuse kõrge tase. Selle jaoks nähakse määrusega ette sätted ainete ja valmististe kohta selle artikli 3 tähenduses, mida kohaldatakse ainete tootmisele, turuleviimisele või kasutamisele nii ainetena kui ka valmististe või toote koostisainetena ning valmististe turuleviimisele (määruse REACH artikli 1 lõige 2). Artikli 1 lõike 3 kohaselt on määruse REACH aluseks põhimõte, et tootjad, importijad ja allkasutajad peavad tagama, et nad toodavad, viivad turule või kasutavad selliseid aineid, mis ei kahjusta inimeste tervist või keskkonda, ning samuti ettevaatuspõhimõte.

29 Vastavalt määruse REACH artiklis 5 sätestatud eeskirjale „puuduvad andmed, puudub turg" ning selle määruse artiklites 6 ja 7 kehtestatud kohustustele peavad tootjad või importijad, kui nende asjaomase aine kogus on vähemalt üks tonn aastas, sellest teavitama või selle registreerima Euroopa Kemikaaliametis (ECHA). Selle jaoks peavad nad vastavalt määruse REACH artiklitele 10 ja 13 koostama üksikasjaliku tehnilise toimiku, mis sisaldab teavet asjaomase aine kohta, sh selle tootmise, kasutusalade, klassifikatsiooni ja olemuslike omaduste kohta, mida peavad vajadusel tõendama asjakohased katsed või asjakohaste uuringute tulemused.

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

Hagejad ja asjaomased ained

30 Üks hagejatest on Soome õiguse alusel asutatud äriühing Norilsk Nickel, kes toodab nikkelhüdroksükarbonaati ning niklipõhiseid vahesaadusi ja valmistooteid nagu nikkelkatoodid, -blokid ja -sool. Seda äriühingut kontrollib Vene õiguse alusel asutatud äriühing OJSC Mining and Metallurgical Company Norilsk Nickel, kes on suurimaid niklitootjaid maailmas. Teine hageja Umicore on Belgia õiguse alusel asutatud äriühing, kes impordib Belgiasse niklist saadud ja kolmandatest riikidest pärinevaid tooteid, sh nikkelhüdroksükarbonaati.

31 Vaidlustatud klassifikatsioonid viitavad nikkelkarbonaadiga seotud neljale ühendile: nikkelhüdroksükarbonaat, puhas nikkelkarbonaat ja kaks niklipõhist ühendit, mis moodustavad nikkelsoola (edaspidi „nikkelkarbonaadid"). Peamiselt turustatakse ainet nikkelhüdroksükarbonaat, mida tuntakse samuti nime all „aluseline nikkelkarbonaat" või „nikkelkarbonaathüdroksüüd".

Nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetlus

32 Komisjon lisas 2000. aastal puhta nikkelkarbonaadi eritähelepanu vajavate ainete neljandasse nimekirja, võttes vastu oma 25. oktoobri 2000. aasta määruse (EÜ)

nr 2364/2000 eritähelepanu vajavate ainete neljanda nimekirja kohta vastavalt nõukogu määrusele nr 793/93 (EÜT L 273, lk 5; ELT eriväljaanne 15/05, lk 233). Taani keskkonnakaitseagentuur (Danish Environmental Protection Agency, edaspidi „DEPA") määrati selle aine ohtlikusse hindamiseks referendiks. Arutelu tulemusel laiendati puhta nikkelkarbonaadi ohtlikkuse hindamist ka nikkelkarbonaatide rühma kuuluvale neljale ühendile. Sel ajal olid nikkelkarbonaatide peamised tootjad Euroopas esiteks OMG Harjavalta (edaspidi „OMG"), kelle niklisektori tegevuse omandas vahepeal üks hagejatest Norilsk Nickel, ning teiseks Pharmacie centrale de France SA (edaspidi „PCF") ning lõpuks Königswarter & Ebell GmbH (edaspidi „Königswarter"). Teine hageja Umicore importis nikkelkarbonaate Belgiasse. OMG määrati äriühinguks, kes vastutab DEPA-ga teabevahetuse eest teiste äriühingute nimel selleks, et hinnata nikkelkarbonaatide ohtlikkust määruse nr 793/93 asjakohaste sätete alusel.

33 OMG teavitas 20. novembril 2002 DEPA-d sellest, et nikkelhüdroksükarbonaadi osas puuduvad toksikoloogilised andmed mõju kohta inimesele ning et ta kavatses taotleda erandit määruse nr 793/93 artikli 9 lõike 3 alusel (vt eespool punkt 25).

34 DEPA-sse 27. mail 2003 saabunud dokumendiga esitasid OMG, PCF, Königswarter ja Umicore määruse nr 793/93 artikli 9 lõike 3 alusel taotluse, et neid vabastataks teatud teimimiste tegemise kohustusest ning kohustusest esitada andmed nikkelhüdroksükarbonaadi toksilise mõju kohta inimtervisele ja keskkonnale („edaspidi erandi avaldus").

Vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega lõppenud menetlus

35 DEPA esitas 16. aprillil 2004 Euroopa Kemikaalide Büroole (edaspidi „ECB"), kes oli komisjoni talitus, mille asukoht oli Ispras (Itaalia) ja mis asendati ECHA-ga, ning ohtlike ainete klassifitseerimise ja märgistamise tehnilisele komiteele (edaspidi „tehniline komitee") ametliku ettepaneku direktiivi 67/548 alusel nikkelkarbonaatide klassifikatsiooni läbivaatamiseks.

36 20. ja 21. aprilli 2004. aasta koosolekul arutas kantserogeensuse, mutageensuse sugurakkudele ja reproduktiivtoksilisuse valdkonna ekspertide töögrupp väljapakutud klassifikatsiooni kantserogeensuse ja mutageensuse sugurakkudele ohu seisukohast.

37 Tehniline komitee arutas klassifitseerimise ettepanekut oma 12.–14. mai 2004. aasta ja 21.–24. septembri 2004. aasta koosolekutel. Selle komitee 21.–24. septembri 2004. aasta koosolekul otsustati toetada nikkelkarbonaatide muudetud klassifikatsiooni ettepanekut ning lisada see sellise direktiivi ettepaneku eelnõusse, mis käsitleb kolmekümnendat korda tehnika arenguga kohandamise eesmärgil direktiivi 67/548 muutmist ja mis tuleb edastada komisjonile.

38 DEPA kinnitas 2005. aasta novembris ettepanekut direktiivi 67/54 alusel nikkelkarbonaatide muudetud klassifikatsiooni kohta esiteks nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise aruande projektis ning teiseks nikli ja nikliühendite ohtlikkuse hindamise aruande projektis, mis märgib eelkõige, et nikkelkarbonaatide

klassifitseerimine 3. kategooriasse kuuluva mutageenina (riskilause R 68) on „põhjendatud erandi avaldusega".

39 Tehnilise komitee 2004. aasta septembri soovituse alusel kiitis direktiivi 67/548 artikli 29 (koostoimes otsuse 1999/468 artikli 5 lõikega 1 ning määruse nr 807/2003 III lisa punktiga 1) tähenduses komisjon (vt eespool punkt 14) oma 16. veebruari 2007. aasta koosolekul heaks direktiivi ettepaneku, mis käsitleb kolmekümnendat korda tehnika arenguga direktiivi 67/548 kohandamist ning mis sisaldab nikkelkarbonaatide muudetud klassifikatsiooni ettepanekut.

40 Selle ettepaneku eelnõu saadeti 2007. aasta märtsis Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) tehniliste kaubandustõkete komiteele (edaspidi „tehniliste kaubandustõkete komitee"). Komisjon vastas 7. novembril 2007 kirjalikult kolmandate riikide esitatud märkustele. Tehniliste kaubandustõkete komitee 9. novembri 2007. aasta koosolekul toimunud arutelu järel otsustas komisjon lükata vaidlustatud direktiivi vastuvõtmise edasi selleks, et talle saaks esitada teisi kirjalikke märkusi ning et ettepaneku eelnõud saaks tehniliste kaubandustõkete komitees teist korda läbi vaadata. Komisjon vastas 12. märtsil 2008 kirjalikult reale kirjalikele märkustele ning ettepaneku eelnõu vaadati uuesti läbi tehniliste kaubandustõkete komitee 19. märtsi 2008. aasta koosolekul.

41 Komisjon võttis vaidlustatud direktiivi vastu 21. augustil 2008 ning ettepaneku nikkelkarbonaatide muudetud klassifikatsiooni kohta vastavalt menetlusele, mis on ette nähtud direktiivi 67/548 artiklites 28 ja 29, koostoimes otsuse 1999/468 artikli 5 ning määruse nr 807/2003 III lisa punktiga 1 (vt eespool punkt 14).

42 Vaidlustatud klassifikatsioonid, nagu need sisalduvad vaidlustatud direktiivi 1F lisas, on sisuliselt järgmised:

„Indeksi nr	Keemiline nimetus	Liigitus	Märgistus
[…]	[…]	[…]	[…]
028-010-00-0	nikkelkarbonaat; aluseline nikkelkarbonaat; süsihappe, nikkel(2+) sool; […] süsihappe, nikkelsool; […] [μ-[karbonato(2-)O:O']] dihüdroksütrinikkel; […] [karbonato(2)]tetrahüdroksütrinikkel […]	Carc. Cat. 1; R 49 Muta. Cat. 3; R 68 Repr. Cat. 2; R 61 T; R 48/23 Xn; R 20/22 Xi; R 38 R 42/43 N; R 50-53	T; N R: 49-61-20/22-38-42/43-48/23-68-50/53 S: 53-45-60-61
[…]	[…]	[…]	[…]"

43 Komisjon võttis 10. augustil 2009 eelkõige määruse nr 1272/2008 artikli 53 alusel vastu vaidlustatud määruse.

44 Vaidlustatud määrusega lisati vaidlustatud klassifikatsioonid määruse nr 1272/2008 VI lisasse alates 25. septembrist 2009.

45 Vaidlustatud määruse põhjendustes 1–3 on märgitud järgmist:

„1. Määruse […] nr 1272/2008 VI lisa 3. osas on esitatud kaks ohtlike ainete ühtse klassifikatsiooni ja märgistuse loendit. Tabelis 3.1 on ohtlike ainete ühtse klassifikatsiooni ja märgistuse loend, mis põhineb määruse […] nr 1272/2008 I lisa 2.–5. osas sätestatud kriteeriumidel. Tabelis 3.2 on ohtlike ainete ühtse klassifikatsiooni ja märgistuse loend, mis põhineb [direktiivi] 67/548[…] VI lisas sätestatud kriteeriumidel. Kõnealust kahte nimekirja on vaja muuta, et lisada selliste [ohtlike] ainete ajakohastatud klassifikatsioon, mille puhul ühtne klassifitseerimine juba kehtib, ning ka uute ainete ühtne klassifikatsioon. Lisaks on vaja välja jätta kanded teatavate ainete kohta. [täpsustatud tõlge]

2. Määruse […] nr 1272/2008 VI lisa on vaja muuta, et kajastada hiljuti vastu võetud direktiivi 67/548[…] I lisa käsitlevaid muudatusi, mis on kehtestatud [vaidlustatud] direktiiviga […] ja komisjoni 15. jaanuari 2009. aasta direktiiviga 2009/2/EÜ, millega muudetakse kolmekümne esimest korda tehnilise arenguga kohandamise eesmärgil […] direktiivi 67/548[…]. Kõnealuseid meetmeid käsitatakse tehnika ja teaduse arenguga kohandamisena määruse […] nr 1272/2008 artikli 53 tähenduses.

3. Määruse […] nr 1272/2008 põhjenduses 53 rõhutatakse asjaolu, et tuleks täielikult arvesse võtta direktiivi 67/548[…] põhjal tehtud tööd ja omandatud kogemusi, sealhulgas teatavate kõnealuse direktiivi I lisas loetletud ainete klassifiktsiooni ja märgistust."

46 Vaidlustatud määruse artikkel 1 sätestab:

„Määruse […] nr 1272/2008 VI lisa 3. osa muudetakse järgmiselt:

1) tabelit 3.1 muudetakse järgmiselt:

a) I lisas esitatud kannetele vastavad kanded asendatakse kõnealuse lisa kannetega;;

b) II lisas esitatud kanded lisatakse vastavalt tabelis 3.1 esitatud kannete järjekorrale;

[…]

2) tabelit 3.2 muudetakse järgmiselt:

a) IV lisas esitatud kannetele vastavad kanded asendatakse kõnealuse lisa kannetega;

b) V lisas esitatud kanded lisatakse vastavalt tabelis 3.2 esitatud kannete järjekorrale;

[…]”.

47 Vaidlustatud määruse artikli 2 kohaselt:

„1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

2. Artiklit 1 kohaldatakse alates 1. detsembrist 2010.

3. Määruse […] nr 1272/2008 VI lisa 3. osas sätestatud ühtset klassifikatsiooni (muudetud käesoleva määrusega) võib kohaldada enne 1. detsembrit 2010".

48 Vaidlustatud klassifikatsioonid, nagu need on üle võetud vaidlustatud määruse I ja IV lisasse, on sisuliselt järgmised:

„I lisa

Indeksi number	Rahvusvaheline keemiline tunnus	Klassifikatsioon		Märgistus	
		Ohuklassi ja -kategooria kood(id)	Ohulause kood(id)	Piktogrammide ja tunnussõnade kood(id)	Ohulause kood(id)
[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

028-010-00-0	nickel carbonate; basic nickel carbonate; carbonic acid, nickel (2+) salt; […] carbonic acid, nickel salt; […] [μ-[carbonato(2-)O:O']] dihydroxy trinickel; […] [carbonato(2-)] tetrahydroxytrinickel […]	Carc. 1A Muta. 2 Repr. 1B STOT RE 1 Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Skin Irrit. 2 Resp. Sens. 1 Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350i H341 H360D*** H372** H332 H302 H315 H334 H317 H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H350i H341 H360D*** H372** H332 H302 H315 H334 H317 H410
[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]”

„IV lisa

Indeksi number	Rahvusvaheline keemiline tunnus	Klassifikatsioon	Märgistus
[…]	[…]	[…]	[…]

028-010-00-0	nickel carbonate; basic nickel carbonate; carbonic acid, nickel (2+) salt; […] carbonic acid, nickel salt; […] [μ-[carbonato(2-)-O:O']] dihydroxy trinickel; […] [carbonato(2-)] tetrahydroxytrinickel […]	Carc. Cat. 1; R49 Muta. Cat. 3; R68 Repr. Cat. 2; R61 T; R48/23 Xn; R20/22 Xi; R38 R42/43 N; R50-53	T; N R: 49-61-20/22-38-42/43-48/23-68-50/53 S: 53-45-60-61
[…]	[…]	[…]	[…]"

Menetlus ja poolte nõuded

49 Hagejad esitasid käesoleva hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. detsembril 2008.

50 Ühendus Nickel Institute, kes esindab Euroopa ja ülemaailmsel tasemel 24 niklitootja huve, palus luba astuda käesolevas asjas menetlusse hagejate nõuete toetuseks. Üldkohtu kolmanda koja esimees rahuldas selle taotluse 1. aprilli 2009. aasta määrusega.

51 Üldkohtu kantseleisse 13. märtsil 2009 saabunud eraldi dokumendiga esitas komisjon kodukorra artikli 114 alusel vastuvõetamatuse vastuväite ning sama kodukorra artikli 113 alusel taotluse otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta. Hagejad esitasid oma märkused selle vastuväite ning taotluse kohta 29. aprillil 2009. Nickel Institute esitas 13. mail 2009 menetlusse astuja seisukoha, mis piirdus vastuvõetavuse küsimusega.

52 Üldkohtu kantseleisse 6. aprillil 2009 saabunud avalduses palus Taani Kuningriik luba astuda käesolevas asjas menetlusse komisjoni nõuete toetuseks. Üldkohtu kolmanda koja esimees rahuldas selle menetlusse astumise taotluse 17. juuni 2009. aasta määrusega.

53 Oma hagiavalduses ja märkustes vastuvõetamatuse vastuväite kohta paluvad hagejad, keda toetab Nickel Institute, Üldkohtul:

– lükata vastuvõetamatuse vastuväide tagasi ja tunnistada hagi vastuvõetavaks;

– tühistada vaidlustatud direktiivi 1F lisa kanne, mis vastab vaidlustatud klassifikatsioonidele (indeksi number 028-010-00-0);

– tühistada komisjon „otsus" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

54 Oma vastuvõetamatuse vastuväitega palub komisjon Üldkohtul:

– esimese võimalusena jätta hagi eseme puudumise tõttu läbi vaatamata;

– teise võimalusena tunnistada hagi ilmselgelt vastuvõetamatuks;

– mõista kohtukulud välja hagejatelt.

55 Üldkohtu kantseleisse 3. novembril 2009 saabunud eraldi dokumendiga palusid hagejad Üldkohtu kirjalikule küsimusele vastates seda, et neile antaks luba muuta oma nõudeid ja tühistamisväiteid nii, et need võtaksid samuti arvesse vaidlustatud klassifikatsioone, nagu need on üle võetud vaidlustatud määrusesse.

56 Oma nõuete ja tühistamisväidete muutmise taotluses paluvad hagejad, keda toetab Nickel Institute, sisuliselt Üldkohtul:

– rahuldada nende taotlus nõuete ja tühistamisväidete muutmise kohta selleks, et need võtaksid samuti arvesse vaidlustatud klassifikatsioonidele vastavaid vaidlustatud määruse I ja IV lisa tabelite kandeid (indeksi number 028-010-00-0);

– lükata vastuvõetamatuse vastuväide tagasi;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

57 Üldkohtu kantseleisse 9. novembril 2009 saabunud dokumendiga märkis komisjon, et ta ei ole nõuete ja tühistamisväidete muutmise vastu, kuid ta täpsustas siiski, et see eeldab, et muutmistaotlus on esitatud enne vaidlustatud määruse peale hagi esitamise tähtaja möödumist.

58 Üldkohtu kolmanda koja esimees teavitas 19. novembri 2009. aasta kirjaga hagejaid oma otsusest lubada neil muuta oma nõudeid ja tühistamisväiteid.

59 Üldkohtu kantseleisse 21. detsembril 2009 saabunud dokumendiga väitsid hagejad, keda toetab Nickel Institute, vastuseks Üldkohtu esitatud kirjalikule küsimusele, et nende hagi on igal juhul vastuvõetav, kuna 1. detsembril 2009 jõustus ELTL artikli 263 neljas lõik. Komisjon vaidlustas selle seisukoha samal kuupäeval esitatud dokumendiga.

60 Üldkohus otsustas 14. jaanuaril 2010 kodukorra artikli 14 alusel ja Üldkohtu presidendi ettepanekul, ning olles pooled vastavalt kodukorra artiklile 51 ära kuulanud, anda kohtuasi lahendamiseks laiendatud koosseisule (suurkoda) vastuvõetamatuse vastuväite kohta otsuse tegemiseks.

Õiguslik käsitlus

61 Kodukorra artikli 114 lõike 1 alusel võib Üldkohus ühe poole taotlusel lahendada vastuvõetamatuse vastuväite asja sisuliselt arutamata. Vastavalt sama artikli lõikele 3 on taotluse edasine menetlus suuline, kui Üldkohus ei otsusta teisiti.

62 Käesolevas asjas leiab Üldkohus, et antud kohtuasjas on toimikus sisalduvad materjalid asja piisavalt selgitanud ning taotluse kohta võib otsuse teha põhjendatud kohtumäärusega ilma suulist menetlust algatamata.

ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaldamine

Poolte argumendid

63 Komisjon leiab, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu lõpuosa ei kuulu käesolevas asjas kohaldamisele.

64 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et hagi vastuvõetavust tuleb hinnata vastavalt hagiavalduse esitamise hetkel kehtinud olukorrale. Lisaks tooks ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaldamine enne 1. detsembrit 2009 esitatud hagidele kaasa meelevaldsed tagajärjed tulenevalt sellest, kas Üldkohus teeb otsuse enne või pärast seda kuupäeva.

65 Komisjon järeldab sellest, et ELTL artikli 263 neljandat lõiku kohaldatakse ainult pärast 30. novembrit 2009 esitatud hagidele. Kuna käesoleval asjas esitati esialgne hagi 5. detsembril 2008 ning nõuete ja tühistamisväidete muutmise taotlus esitati enne 1. detsembrit 2009, ei ole ELTL artikkel 263 käesolevas menetluses asjakohane.

66 Hagejad, keda toetab Nickel Institute, leiavad, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu vastuvõetavuse tingimusi kohaldatakse kõikidele Lissaboni lepingu jõustumise kuupäeval, st 1. detsembril 2009 Üldkohtu menetluses olnud kohtuvaidlustele.

Üldkohtu hinnang

67 Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlustatud määruse osas möödus hagi esitamise tähtaeg EÜ artikli 230 viienda lõigu kohaselt 30. novembril 2009, st EÜ asutamislepingu alusel, ning hagejad esitasid oma nõuete ja tühistamisväidete muutmise taotluse enne seda kuupäeva. ELTL artikli 263 jõustumise kuupäeval, 1. detsembril 2009 oleksid kõik vaidlustatud määruse peale esitatud võimalikud tühistamisnõuded olnud seega igal juhul vastuvõetamatud selle artikli kuuendas lõigus, mis vastab EÜ artikli 230 viienda lõigu sõnastusele, sätestatud hagi esitamise tähtaja rikkumise tõttu. Need kaalutlused kehtivad seda enam *mutatis mutandis* vaidlustatud määruse tühistamise nõudele ning nõudele, mis käsitleb väidetavat „otsust" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus, mis mõlemad esitati 5. detsembril 2008.

68 Poolte seisukohad erinevad küsimuses, kas ELTL artikli 263 neljandat lõiku, eelkõige selle lause lõpuosa kohaldatakse ajaliselt käesolevale asjale. Hagejad, keda toetab Nickel Institute, leiavad eriti, et selles sättes ette nähtud vastuvõetavuse muudetud tingimusi, mis puudutavad üldkohaldatavaid akte, kohaldatakse kohe ning seetõttu on nende nõue vaidlustatud aktide osaliseks tühistamiseks vastuvõetav, ilma et nad peaksid tõendama, et vaidlustatud klassifikatsioonid puudutavad neid isiklikult. Seevastu komisjon leiab, et see säte ei ole käesolevale menetlusele kohaldatav, kuna hagi vastuvõetavust tuleb hinnata vastavalt hagiavalduse esitamise hetkel kehtinud vastuvõetavuse tingimustele.

69 Sellega seoses tuleb tõdeda, et EL toimimise leping ei näe ette ühtegi konkreetset üleminekusätet, mis reguleeriks seda, kas ELTL artikli 263 neljandat lõiku kohaldatakse 1. detsembril 2009 käimasolevatele kohtumenetlustele.

70 Mis puudutab täpsemalt isiku poolt liidu kohtusse esitatud tühistamishagi vastuvõetavuse tingimusi kehtestavate normide ajalise kohaldamise küsimust, siis nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et esiteks vastavalt *tempus regit actum* põhimõttele (vt selle kohta Euroopa Kohtu 14. juuli 1971. aasta otsus kohtuasjas 12/71: Henck, EKL 1971, lk 743, punkt 5) tuleb hagi vastuvõetavuse küsimust käsitleda nende normide alusel, mis olid jõus hagi esitamise kuupäeval (Euroopa Kohtu 8. mai 1973. aasta otsus kohtuasjas 60/72: Campogrande *vs.* komisjon, EKL 1973, lk 489, punkt 4; vt samuti selle kohta analoogia alusel Euroopa Kohtu presidendi 22. veebruari 2008. aasta määrus kohtuasjas C-66/08: Kozlowski, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 7), ning teiseks on hagi vastuvõetavuse tingimuste hindamisel määrav hagi esitamise aeg, st aeg, mil esitati hagiavaldus (Euroopa Kohtu 18. aprilli 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01: Hispaania *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-3439, punkt 23; Üldkohtu 21. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-131/99: Shaw ja Falla *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-2023, punkt 29, ning 9. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-301/01: Alitalia *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1753, punkt 37), mille puuduste kõrvaldamine on võimalik ainult siis, kui see

toimub enne hagi esitamise tähtaja möödumist (Euroopa Kohtu 27. novembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 50/84: Bensider jt *vs.* komisjon, EKL 1984, lk 3991, punkt 8).

71 Vastupidine lahendus tooks pealegi kaasa meelvaldsuse ohu õigusemõistmisel, kuna hagi vastuvõetavus sõltuks muu hulgas juhuslikust kuupäevast, mil kuulutatakse Üldkohtu lõplik kohtuotsus (vt selle kohta analoogia alusel Euroopa Kohtu 12. novembri 1981. aasta otsus liidetud kohtuasjades 212/80–217/80: Salumi jt, EKL 1981, lk 2735, punkt 14).

72 Käesolevas asjas hetkel, kui esitati hagi, st esitati nii hagiavaldus kui ka nõuete ja tühistamisväidete muutmise taotlus, reguleeris hagi vastuvõetavuse tingimusi EÜ artikkel 230. Võttes seega arvesse eespool punktis 70 viidatud kohtupraktikat, tuleb käesoleva hagi vastuvõetavuse küsimust käsitleda nimetatud artikli alusel. Isegi kui eeldada, et ELTL artikli 263 neljanda lõigu, ning eriti selle lause lõpuosa alusel oleks käesolevas asjas võinud hagejatel olla hagi esitamise õigus, mida EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel neil ei ole, siis ei oleks saanud seda võtta arvesse käesoleva hagi vastuvõetavuse hindamisel, kuna hagi esitamise tähtaeg nii EÜ artikli 230 viienda lõigu kui ka ELTL artikli 263 kuuenda lõigu alusel oli juba möödunud 1. detsembril 2009, mil jõustus ELTL artikkel 263.

73 Seda hinnangut ei mõjuta väide, et ELTL artikkel 263 kuulub menetlusnormide hulka, mille kohta kohtupraktikas on tunnistatud, et erinevalt materiaalõigusnormidest kohaldatakse menetlusnorme üldiselt nende jõustumise hetkel kõikide pooleliolevate vaidluste suhtes (eespool punktis 71 viidatud Euroopa Kohtu kohtuotsus Salumi jt, punkt 9; 9. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-293/04: Beemsterboer Coldstore Services, EKL 2006, lk I-2263, punkt 19, ning 28. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-467/05: Dell'Orto, EKL 2007, lk I-5557, punkt 48). Isegi kui asuda seisukohale, et kohtu pädevuse küsimused kuuluvad menetlusnormide valdkonda (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Dell'Orto, punkt 49), tuleb tõdeda, nagu nähtub eespool

punktides 70 ja 71 viidatud kohtupraktikast, et tegemaks kindlaks kohaldatavad sätted, mille alusel tuleb hinnata liidu akti peale esitatud tühistamishagi vastuvõetavust, tuleb kohaldada *tempus regit actum* põhimõtet.

74 Sellest tuleneb, et ELTL artikli 263 neljandat lõiku käesolevale hagile ei kohaldata.

75 Seega tuleb käesoleva hagi vastuvõetavust analüüsida EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel.

Käesoleva hagi vastuvõetavus

Poolte argumendid

76 Kodukorra artiklite 113 ja 114 alusel esitatud vastuvõetamatuse vastuväite ja taotluse otsuse tegemise vajaduse äralangemise kohta väidab komisjon põhjenduseks, et direktiivi 67/548 I lisa, sh vaidlustatud klassifikatsioonid, nagu need kehtestati vaidlustatud direktiiviga, tunnistati kehtetuks 20. jaanuaril 2009 määruse nr 1272/2008 artikli 55 lõikega 11, tuues automaatselt kaasa selle, et seda lisa muutev vaidlustatud direktiiv tunnistati kehtetuks samal kuupäeval ning sellel ei ole enam õiguslikku mõju. Seega on vaidlustatud direktiivi osalise tühistamise nõude alus kodukorra artikli 113 tähenduses ära langenud.

77 Isegi kui eeldada, et see nii ei ole, leiab komisjon, et vaidlustatud aktidega ette nähtud vaidlustatud klassifikatsioonid ei puuduta hagejaid otseselt ega isiklikult EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses.

78 Lõpuks on nõue – tühistada komisjoni väidetav „otsus" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus – ilmselgelt vastuvõetamatu, kuna sellist „otsust" ei ole olemas. Isegi kui asuda seisukohale, et see on olemas, on see „otsus" lahutumatu osa vaidlustatud direktiivist ja selle direktiivi vastuvõtmiseni viinud menetlusest, mille raames komisjon on ise läbi viinud ohtlikkuse hindamise.

79 Hagejad, keda toetab Nickel Institute, leiavad, et vaidlustatud aktides ette nähtud vaidlustatud klassifikatsioonid puudutavad neid EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses otseselt ja isiklikult.

80 Seoses isikliku puutumuse kriteeriumiga märgivad hagejad, et vaatamata sellele, et need on üldkohaldatavad, puudutavad vaidlustatud klassifikatsioonid neid isiklikult faktilise olukorra tõttu, mis neid kõigist teistest isikutest eristab.

81 Esiteks olid hagejad sarnaselt kahe teise äriühinguga, kes kirjutasid alla erandi avaldusele, selgelt identifitseeritavad vaidlustatud aktide vastuvõtmise hetkel ning nad kuulusid kohtupraktika mõttes ettevõtjate piiratud ringi. See tuleneb asjaolust, et hagejad osalesid nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamisel, millel vaidlustatud klassifikatsioonid põhinevad. Täpsemalt tuleneb selline individualiseerimine kokkuleppest

nelja äriühingu vahel, kes kirjutasid alla erandi avaldusele, mida komisjon sel eesmärgil kasutas.

82 Teiseks on hagejatel ohtlikkuse hindamise menetluse raames asjaomaste ainete tootjate ja importijatena spetsiifilised menetluslikud tagatised, st need, mis on antud määruse nr 793/93 artikli 10 lõikega 1. Nimetatud määruse artikli 9 lõike 1 ja artikli 12 kohaselt pidid hagejad selles menetluses osalema, kuna nad olid eelnevalt teatanud nikkelkarbonaatide tootmisest või importimisest. On tunnistatud, et akt puudutab isikut isiklikult, kui ta sekkus protsessi, mis viis akti vastuvõtmiseni, ning kui kohaldatavad õigusnormid annavad talle teatud menetluslikke tagatisi. Nende menetluslike tagatiste kohaselt oli hagejatel õigus selleks, et referent nendega konsulteeriks enne, kui ta otsustab, kas nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamiseks oli vaja teavet või teimimisi.

83 Hagejate arvates ei kohaldata neid menetluslikke tagatisi mitte ainult ohtlikkuse hindamise menetlusele, vaid ka tegelikult menetlusele, mis lõppes vaidlustatud direktiivi vastuvõtmisega, kuna vaidlustatud klassifikatsioonid tuginevad nimetatud ohtlikkuse hindamisele ning erandi avaldusele. Määruse nr793/93 artikli 11 lõike 3 kohaselt (vt eespool punkt 26) peab komisjon referendiga konsulteerima enne tuvastatud ohtudega toimetulekuks meetmete võtmist, mille all võib mõista klassifikatsiooni muutmise ettepanekut. Referent omakorda peab konsulteerima asjaomaste ettevõtjatega vastavalt nimetatud määruse artikli 10 lõikele 1. Seetõttu on hagejate menetluslikud tagatised ohtlikkuse hindamise menetluse raames lahutamatu osa otsustamisprotsessist, mis lõppes klassifitseerimise otsusega, millest vaidlustatud direktiiv lähtub ja mille tagajärg on nende individualiseerimine vaidlustatud aktide osas. Hagejad täpsustavad, et nad ei viita spetsiifilistele menetluslikele tagatistele direktiivi 67/548 alusel, nii

et komisjoni viide Üldkohtu 14. detsembri 2005. aasta määrusele T-369/03: Arizona Chemical jt *vs.* komisjon (EKL 2005, lk II-5839, punkt 76) on asjakohatu. Lisaks on nad selle tõttu, et nad aktiivselt osalesid ohtlikkuse hindamise menetluses määruse nr 793/93 artikli 10 lõike 1 ja artikli 11 lõike 3 alusel, väga erinevas olukorras võrreldes hagejatega asjas, milles tehti nimetatud kohtumäärus.

84 Kolmandaks puudutavad vaidlustatud klassifikatsioonid hagejaid isiklikult osas, milles komisjon rikkus nende klassifikatsioonide vastuvõtmisel nende menetlusõigusi, mille eesmärk oli tagada, et nende esitatud teavet kasutatakse ainult sel eesmärgil, milleks see esitati. Erandi avaldus koostati määruse nr 793/93 alusel nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise spetsiifilises raamistikus ning mitte nende klassifitseerimiseks ohtlike ainetena. Selles avalduses ei ole hagejad tunnistanud, et on olemas teaduslikud põhjendused, mis põhjendaksid nikkelsulfaadile „kõige mustema stsenaariumi" rakendamist. Selle tõttu oleks komisjon pidanud hagejatega konsulteerima või nad ära kuulama enne, kui ta kasutas erandi avaldust muul eesmärgil kui see, milleks see koostati.

85 Neljandaks mõjutavad vaidlustatud aktid Norilsk Nickeli olukorda nikkelkarbonaatide tööstuse esindajana selliste arutelude raames, mis tal on referandi, DEPA ja komisjoniga. Norilsk Nickeli eelkäija OMG kui kõige suurem tootja määrati äriühinguks, kes pidi nikkelkarbonaatide tööstust esindama läbirääkimistel nimelt DEPA ja ECB-ga määruse nr 793/93 alusel ohtlikkuse hindamise raames, esitades kirjalikke märkusi, sh erandi avaldus, ning olles nende asutustega tihedates suhetes. Sellest tuleneb, et vaidlustatud aktid puudutasid isiklikult Norilsk Nickelit samuti kui nikkelkarbonaatide tööstuse esindajat ning DEPA ja komisjoni kontaktisikut. Hagejad, keda toetab Nickel Institute, vaidlustavad komisjoni argumendi, et Norilsk Nickel ei saa tugineda Euroopa Kohtu 2. veebruari 1988. aasta otsusele liidetud kohtuasjades

67/85, 68/85 ja 70/85: Kwekerij van der Kooy jt *vs.* komisjon (EKL 1988, lk 219, punktid 20–24) ning 24. märtsi 1993. aasta otsusele kohtuasjas C-313/90: CIRFS jt *vs.* komisjon (EKL 1993, lk I-1125, punktid 29 ja 30) põhjendusel, et ta ei ole kutseühing, kuna see kohtupraktika rõhutas rohkem asjaomase organismi läbirääkija rolli kui selle õiguslikku vormi. Sellega seoses lisab Nickel Institute, et ta ei oleks saanud esindada tööstust nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamisel, kuna määrus nr 793/93 nõuab, et sellest võtaksid osa asjaomaste ainete tootjad ja importijad.

86 Viiendaks puudutavad vaidlustatud klassifikatsioonid hagejaid isiklikult, kuna nad osalesid aktiivselt nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetluses, mis lõppes nende aktide kaudu vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega. Selles osas on need klassifikatsioonid võrreldavad konkurentsi, dumpingu või riigiabi valdkonnas võetud rakendusmeetmetega, mida võib vaidlustada nende vastuvõtmisega lõppenud menetluses aktiivselt osalenud ettevõtja. Sarnaselt nende meetmetega ei sõltu direktiivi 67/548 alusel aine klassifikatsioon ainult poliitilisest otsusest, mille vastuvõtmiseks on institutsioonidel ulatuslik kaalutlusõigus, vaid suures osas peab selle kindlaks määrama määratletud ja objektiivsete kaalutluste alusel, eelkõige arvestades nimetatud direktiivi VI lisas sätestatud kriteeriume ja üksikasjalikke teaduslikke andmeid. Lisaks on käesolevas asjas hagejad analoogses olukorras tootjaga, kes osales dumpinguvastase määruse kehtestamisele eelnenud uurimises, kuna nad osalesid aktiivselt menetluses, mis lõppes vaidlustatud klassifikatsioonide, mis tuginevad eelkõige erandi avaldusele, kehtestamisega.

87 Lõpuks märgivad hagejad, et eespool punktides 80–86 toodud kaalutlusi kohaldatakse *mutatis mutandis* vaidlustatud klassifikatsioonidele, nagu need on üle võetud vaidlustatud määrusesse, kuna need klassifikatsioonid on „mehaanilise ülekandmise" tulemus ning identsed vaidlustatud direktiivis sätestatud klassifikatsioonidega.

88 Mis puudutab nõuet tühistada „otsus" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus, siis väidavad hagejad, keda toetab Nickel Institute, et akti sisu ja mitte vorm võimaldab kindlaks teha, kas see tekitab õiguslikke tagajärgi, mis võiksid olla hagi esemeks. On selge, et ühel hetkel otsustas komisjon klassifitseerida nikkelkarbonaadid ainult erandi avalduse põhjal. Vaidlustatud klassifikatsioonide põhjenduseks ei esitanud komisjon mingeid andmeid või tõendeid nikkelkarbonaatide olemuslike omaduste ohtlikkuse hindamise kohta tema enda poolt, kuna ainukest selles osas asjakohast aspekti, st akuutse suukaudse mürgisuse uuringut kasutati juba puhta nikkelkarbonaadi eelnevaks klassifitseerimiseks.

89 Pealegi siis, kui komisjon kasutas sel eesmärgil erandi avaldust, rikkus ta õiguspärase ootuse põhimõtet. Hagejad oleksid võinud õiguspäraselt tegelikult oodata, et määruse nr 793/93 alusel esitatud teavet ei kasutata direktiivi 67/548 kohase ebasoodsama klassifikatsiooni jaoks ning et nikkelkarbonaatide klassifitseerimiseks viib komisjon läbi oma teadusliku hindamise nende ainete olemuslike omanduste ohtlikkuse kohta vastavalt nimetatud direktiivi artiklile 4 ja VI lisale.

90 Lõpuks ei ole hagejate arvates vaidlustatud „otsus" pelgalt lahutamatu osa vaidlustatud direktiivist, vaid tekitab iseseisvaid õiguslikke tagajärgi. Seega on võimalik, et kolmandad isikud nagu nikkelkarbonaatide kasutajad võivad hagejaid pidada vastutavaks erandi avalduse negatiivse mõju eest, sh mõju eest, mis sel on teiste halvasti lahustuvate nikliühendite hilisematele klassifikatsioonidele.

91 Sellega seoses täpsustab Nickel Institute sisuliselt, et erandi avaldusel oli ja on jätkuvalt tõsised tagajärjed liikmetest ettevõtjatele, kuna selle kasutamine mõjutab nende

poolt toodetud, imporditud ja kasutatud teisi niklist aineid. Just nimelt selle avalduse ning vaidlustatud klassifikatsioonide tõttu klassifitseeriti komisjoni 15. jaanuari 2009. aasta direktiivis 2009/2/EÜ, millega muudetakse kolmekümne esimest korda tehnilise arenguga kohandamise eesmärgil nõukogu direktiivi 67/548 (ELT L 11, lk 6), nikkelhüdroksükarbonaat, nikkeldihüdroksiid ning 16 vähelahustuvast niklist saadud ainet „inimesele ohtlike tuvastatud kantserogeenidena", ilma et oleks iseseisvalt hinnatud nende olemuslikke omadusi või nende võimet tekitada vähki või inimeste tervisele muid asjakohaseid tagajärgi.

92 Lõpuks vaidlustavad hagejad, keda toetab Nickel Institute, asjaolu, et nende hagil puudub alus, kuna direktiivi 67/548 I lisa tunnistati määruse nr 1272/2008 artikli 55 lõikega 11 kehtetuks.

Üldkohtu hinnang

– Väidetava „otsuse" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus tühistamise nõude vastuvõetavus

93 Mis puudutab hagi vastuvõetavust osas, milles see käsitleb väidetavat „otsust" võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus, siis piisab, kui tõdeda, nagu väidab komisjon, et isegi kui eeldada, et selline „otsus" on olemas, siis selle puhul on tegemist vaheastme või ettevalmistava aktiga tehnika arenguga kohandamise eesmärgil direktiivi 67/548 muutmise menetluses, mis lõppes nende klassifikatsioonide

kehtestamisega. Tegemist ei ole iseenesest sellise aktiga, mille peale saab esitada tühistamishagi EÜ artikli 230 tähenduses, kuna see ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus seisundis (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. märtsi 2009. aasta määrus kohtuasjas C-251/08 P: Ayyanarsamy *vs.* komisjon ja Saksamaa, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 14 ning seal viidatud kohtupraktika; eespool punktis 83 viidatud 14. detsembri 2005. aasta määrus kohtuasjas Arizona Chemical jt *vs.* komisjon, punkt 55 ja järgmised).

94 Sellise ettevalmistava akti puhul võib selle võimalikule õigusvastasusele tuginedes vaidlustada selle lõpliku akti, mille ettevalmistamisega see akt seotud on (vt selle kohta Euroopa Kohtu 11. novembri 1981. aasta otsus kohtuasjas 60/81: IBM *vs.* komisjon, EKL 1981, lk 2639, punkt 12). Seega saab selle „otsuse" õiguspärasust seada kahtluse alla ainult sellise hagi põhjendamise raames, mis on esitatud menetlust lõpetavate aktide peale (vt selle kohta Üldkohtu 8. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas T-498/07 P: Krcova *vs.* Euroopa Kohus, kohtulahendite kogumikus veel avaldamata, punktid 55 ja 56), st vaidlustatud aktide peale käesolevas asjas.

95 Seega tuleb analüüsida, kas vaidlustatud aktides sisalduvad vaidlustatud klassifikatsioonid puudutavad hagejaid EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses isiklikult.

– Vaidlustatud aktide osalise tühistamise nõude vastuvõetavus

96 Vaidlustatud aktid, sh vaidlustatud klassifikatsioonid, on üldkohaldatavad, kuna neid kohaldatakse objektiivselt määratletud olukordades ja need toovad õiguslikke

tagajärgi üldiselt ja abstraktselt kindlaks määratud isikute rühmale, st kõikidele füüsilistele või juriidilistele isikutele, kes toodavad ja/või impordivad asjaomaseid aineid. Asjaolu, et vaidlusalune akt on oma laadilt ja ulatuselt üldine, sest seda kohaldatakse kõigile asjaomastele majandustegevuses osalejatele, ei välista siiski seda, et see võiks neist mõningaid isiklikult puudutada (Euroopa Kohtu 23. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-362/06 P: Sahlstedt jt *vs.* komisjon, EKL 2009, k I-2903, punkt 29; Üldkohtu 10. septembri 2002. aasta määrus kohtuasjas T-223/01: Japan Tobacco ja JT International *vs.* parlament ja nõukogu, EKL 2002, lk II-3259, punkt 29, ning 30. aprilli 2003. aasta määrus kohtuasjas T-154/02: Villiger Söhne *vs.* nõukogu, EKL 2003, lk II-1921, punkt 40; vt samuti selle kohta Euroopa Kohtu 18. mai 1994. aasta otsus kohtuasjas C-309/89: Codorníu *vs.* nõukogu, EKL 1994, lk I-1853, punkt 19).

97 Sellega seoses tuleb meenutada, et muu kui õigusakti adressaadiks olev isik saab üksnes siis väita, et vastav akt puudutab teda isiklikult EÜ artikli 230 neljanda lõigu mõttes, kui see õigusakt mõjutab teda teatud talle omaste tunnuste või teda iseloomustava faktilise olukorra tõttu, mis teda kõigist teistest isikutest eristab, ning seega individualiseerib teda sarnaselt selle õigusakti adressaadiga (Euroopa Kohtu 15. juuli 1963. aasta otsus kohtuasjas 25/62: Plaumann *vs.* komisjon, EKL 1963, lk 197 ja 223, ning Euroopa Kohtu 26. novembri 2009. aasta määrus kohtuasjas C-444/08 P: Região autónoma dos Açores *vs.* nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 36).

98 Pealegi, kui otsus puudutab isikute gruppi, kes olid akti vastuvõtmise hetkel identifitseeritud või identifitseeritavad grupi liikmetele omaste kriteeriumide põhjal, võivad need isikud olla otsusest isiklikult puudutatud, kuna nad kuulusid majandustegevuses osalejate piiratud ringi (Euroopa Kohtu 22. juuni 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-182/03 ja C-217/03: Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, EKL 2006, lk I-5479, punkt 60; 13. märtsi 2008. aasta otsus kohtuasjas C-125/06 P: komisjon *vs.* Infront WM, EKL 2008, lk I-1451, punkt 71, ning eespool punktis 96 viidatud kohtuotsus Sahlstedt jt *vs.* komisjon, punkt 30).

99 Võimalus enam-vähem täpselt määratleda õigussubjektide arvu ja isegi neid isikuid, kellele seda meedet kohaldatakse, ei tähenda siiski mingil moel, et see meede neid subjekte isiklikult puudutab, kui on selge, et seda kohaldatakse asjaomase aktiga määratletud õiguslikult või faktiliselt objektiivse olukorra alusel (eespool punktis 96 viidatud kohtuotsus Sahlstedt jt *vs.* komisjon, punkt 31; Euroopa Kohtu 8. aprilli 2008. aasta määrus kohtuasjas C-503/07 P: Saint-Gobain Glass Deutschland *vs.* komisjon, EKL 2008, lk I-2217, punkt 70).

100 Neid põhimõtteid arvestades tuleb analüüsida, kas vaidlustatud aktide tühistamise nõue on vastuvõetav.

101 Hagejad toovad oma väite, et nad on vaidlustatud klassifikatsioonidest isiklikult puudutatud, põhjenduseks sisuliselt välja esiteks selle, et nad moodustavad koos kahe teise nikkelkarbonaate turustava äriühinguga ettevõtjate piiratud ringi, kes esitasid ühise kokkuleppe alusel määruse nr 793/93 kohase ohtlikkuse hindamise menetluse raames erandi avalduse, mille sisu komisjon kasutas õigusvastaselt vaidlustatud klassifikatsioonide jaoks. Teiseks on hagejatel nimetatud määruse alusel spetsiifilised menetluslikud tagatised, mida kohaldatakse tegelikult menetlusele, mis lõppes vaidlustatud direktiivi vastuvõtmisega. Kolmandaks rikkus komisjon hagejate menetlusõigusi, eriti õigust olla ära kuulatud, kuna ta ei konsulteerinud nendega enne, kui ta kasutas erandi avaldust muul eesmärgil kui see, milleks see koostati. Neljandaks on Norilsk Nickel individualiseeritud kui nikkelkarbonaatide tööstuse esindaja läbirääkimistel DEPA ja ECB-ga määruse nr 793/93 alusel nende ainete ohtlikkuse hindamise raames. Viiendaks puudutavad vaidlustatud klassifikatsioonid hagejaid isiklikult seetõttu, et nad osalesid aktiivselt selles ohtlikkuse hindamise menetluses, mis lõppes otse nende vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega.

102 Esiteks tuleb uurida, kas hagejatel on vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega lõppenud menetluse raames sõnaselgelt tagatud menetlusõigusi, mis võiks neid individualiseerida kui adressaate, kuna see aspekt on nende argumentides keskse tähendusega.

103 Sellega seoses peab meenutama kõigepealt seda, et asjaolu, et isik osaleb liidu akti vastuvõtmise menetluses, võib teda asjaomase akti suhtes individualiseerida üksnes juhul, kui selle isiku kasuks on liidu õigusnormides ette nähtud menetluslikud tagatised. Seega, kui liidu õigusnorm kohustab otsuse vastuvõtmisel järgima menetlust, mille raames füüsiline või juriidiline isik võib tugineda võimalikele õigustele, sealhulgas õigusele olla ära kuulatud, individualiseerib sellele isikule antud eriline õiguslik olukord teda EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses (vt Euroopa Kohtu 17. veebruari 2009. aasta määrus kohtuasjas C-483/07 P: Galileo Lebensmittel *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-959, punkt 53 ning seal viidatud kohtupraktika).

104 Seejärel tuleb täpsustada, et isikut peetakse selliselt individualiseerituks ainult siis, kui viidatud menetluslikud tagatised on kehtestatud kohaldatavate õigusnormidega (vt selle kohta Euroopa Kohtu 1. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-263/02 P: komisjon *vs.* Jégo-Quéré, EKL 2004, lk I-3425, punkt 47; Euroopa Kohtu 8. detsembri 2006. aasta määrus kohtuasjas C-368/05 P: Polyelectrolyte Producers Group *vs.* komisjon ja nõukogu, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 58; eespool punktis 103 viidatud kohtumäärus Galileo Lebensmittel *vs.* komisjon, punktid 46 ja 54; Üldkohtu 11. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-13/99: Pfizer Animal Health *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk II-3305, punkt 101, ning 11. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-70/99: Alpharma *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk II-3495, punkt 93). Nii nähtub kohtupraktikast, et hageja aktiivne osalemine menetluses, mis oli eelkõige mõeldud õigustloovate õigusaktide vastuvõtmiseks, individualiseerib teda ainult siis, kui see osalemine tugineb sellistel menetluslikel tagatistel (vt selle kohta Üldkohtu 30. jaanuari 2001. aasta määrus kohtuasjas T-215/00: La Conqueste *vs.* komisjon, EKL 2001, lk II-181, punktid 42 ja 43 ning seal viidatud kohtupraktika, ja eespool punktis 83 viidatud 14. detsembri 2005. aasta kohtumäärus Arizona Chemical jt *vs.* komisjon, punkt 73).

105 Siiski tuleb tõdeda, et hagejad möönavad ise, et neil ei ole selliseid menetluslikke tagatisi direktiivi 67/548 või määruse nr 1272/2008 alusel, mis võiksid nende hagi vastuvõetavust toetada.

106 Mis puudutab vaidlustatud direktiivi, siis piisab, kui meenutada, et asjakohased menetlusnormid, mis määratlevad selle direktiivi vastuvõtmise, nimelt direktiivi 67/548 VI lisa punktid 4.1.2–4.1.5, ei anna selliseid menetluslikke tagatisi ettevõtjatele, keda tehnika arenguga kohaldamise eesmärgil direktiivi 67/548 muutmise menetluse tagajärg võib mõjutada (vt selle kohta eespool punktis 83 viidatud 14. detsembri 2005. aasta kohtumäärus Arizona Chemical jt *vs.* komisjon, punktid 72–80 ja seal viidatud kohtupraktika).

107 Sama kehtib ka määruse nr 1272/2008 sätete kohta, eriti selle artikli 53 lõike 1 ning selle artikli 54 lõike 3 kohta koostoimes otsuse 1999/468 artikli 5a lõigetega 1–4 (vt eespool punktid 20–22), mis reguleerivad vaidlustatud määruse vastuvõtmist. Seda hinnangut ei sea kahtluse alla asjaolu, et määruse nr 1272/2008 artikkel 37 (vt eespool punkt 19) näeb lõigetes 2–4 ette tootjale, importijale või allkasutajale õiguse esitada ECHA-le ettepanekuid aine ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse kehtestamiseks ning pärast märkuste võimalikku esitamist saada ECHA riskihindamise komitee arvamus. Määruse nr 1272/2008 artiklis 37 sätestatud võimalikud menetluslikud tagatised kehtiksid ainult siis, kui sellise ettepaneku esitaks kas siseriiklik asutus, tootja, importija või allkasutaja, millega aga käesoleval juhul tegemist ei ole.

108 Mis puudutab hagejate menetluslikku seisundit määruse nr 793/93 alusel, siis tuleb märkida, et see määrus näeb artiklites 6–10 spetsiifiliste menetluslike õiguste ja

kohustustena (vt eespool punktid 23–28) kindlasti ette asjaomaste ettevõtjate aktiivse osalemise ohtlikkuse hindamise menetluses, et koostada asjaomaste ainete erinimekiri ning teha võimalikke ettepanekuid tuvastatud ohu vähendamise strateegia või meetmete kohta. Siiski peab tõdema esiteks, et määruse nr 793/93 sätteid ei kohaldata aine ohtliku ainena klassifitseerimise menetlusele, ning teiseks, et nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetlus – mis on eraldiseisev sellest, mis lõppes vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega – lõppes sama määruse artikli 11 lõike 2 kohaselt nende ainete lisamisega eritähelepanu vajavate ainete neljandasse nimekirja määruse nr 2364/2000 alusel (vt eespool punkt 32). Seda hinnangut kinnitavad määruse nr 793/93 artikli 11 lõiked 1–3, mille kohaselt võib komisjon ainult vastuvõetud ohtlikkushinnangu ja nimetatud määruse artiklis 15 sätestatud komiteemenetluse kohaselt vastu võetud võimaliku soovitatava strateegia alusel otsustada, kas on vaja teha ettepanek ühenduse meetmete võtmiseks direktiivi 76/769 või ühenduse mõne muu olemasoleva asjakohase vahendi raames (vt eespool punkt 26). Tuleb tõdeda, et need sätted ei täpsusta mingil viisil tingimusi, mille esinemisel võib ohtlikkushinnangu või võimaliku soovitatava strateegia tulemus viia asjaomase aine klassifitseerimise ettepanekuni direktiivi 67/548 või määruse nr 1272/2008 alusel, mis tõendab, et ohtlikkuse hindamise menetlus on aine ohtliku ainena klassifitseerimise menetlusest sõltumatu.

109 Määruse nr 793/93 eespool viidatud sätted ei anna seega menetluslikke tagatisi aine klassifitseerimiseks ohtliku ainena direktiivi 67/548 või määruse nr 1272/2008 alusel. Samuti ei kehtesta need seost ühelt poolt aine ohtlikkuse hindamise menetluse ning teiselt poolt aine ohtliku ainena klassifitseerimise menetluse vahel, mis võimaldab

järeldada, et määrusega nr 793/93 antud menetluslikud tagatised on viimasena nimetatud menetluses, isegi kui ainult *de facto*, nagu väidavad hagejad, kohaldatavad.

110 Seetõttu tuleb tagasi lükata argument, et need menetluslikud tagatised ning nende kasutamine ohtlikkuse hindamise menetluses individualiseerivad hagejaid vaidlustatud klassifikatsioonide suhtes, kuna vaidlustatud klassifikatsioonid ei tulene mitte ohtlikkuse hindamise menetlusest määruse nr 793/93 alusel, vaid tehnika arenguga direktiivi 67/548 ja määruse nr 1272/2008 kohandamise eraldiseisvatest vastavatest menetlustest, mille raames hagejatel selliseid menetluslikke tagatisi ei ole.

111 Pealegi siis, kui puuduvad nende viimaste menetlustega seotud menetluslikud tagatised, ei saa nõustuda argumendiga, et hagejad on individualiseeritavad põhjendusel, et nad osalesid aktiivselt nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetluses. Samuti tuleb tagasi lükata väide, et tehnika arenguga kohandamise menetlused on võrreldavad teiste, näiteks konkurentsi, riigiabi või dumpingu valdkonda puudutavate haldusmenetlustega, mille raames peavad üksikakti või üldkohaldatava akti vastuvõtmiseks olema tagatud ning kaitstud sõnaselgete sätetega ettenähtud teatud kaitseõigused (vt selle kohta eespool punktis 83 viidatud 14. detsembri 2005. aasta kohtumäärus Arizona Chemical jt *vs.* komisjon, punktid 58 ja 74 ning seal viidatud kohtupraktika), millega ei ole käesolevas asjas täpselt tegemist.

112 Teiseks ei väida hagejad, et vaidlustatud aktide vastuvõtmisega lõppenud menetluste raames oli Norilsk Nickelil esindaja ning niklitööstuse peamise läbirääkija roll, mis on analoogiline rolliga, mis tal oli ohtlikkuse hindamise menetluse raames määruse nr 793/93 alusel. Lisaks nähtub eespool punktides 105–111 toodud kaalutlustest, et selline seisund viimati nimetatud menetluse raames – isegi kui see oleks olemas – ei hõlma tingimata tehnika arenguga kohandamise eesmärgil direktiivi 67/548 ja

määruse nr 1272/2008 muutmise menetlusi. Seetõttu ei saa Norilsk Nickelit lugeda selle seisundi tõttu individualiseerituks vaidlustatud klassifikatsioonide osas ning ei ole vaja analüüsida, kas tema osalemine ainult ohtlikkuse hindamise menetluses võib täita individualiseerimise kriteeriume, mida on tunnustatud eespool punktis 85 viidatud kohtuotsuses Kwekerij van der Kooy jt *vs.* komisjon (punktid 20–24) ja kohtuotsuses CIRFS jt *vs.* komisjon (punktid 29 ja 30).

113 Kolmandaks ei ole hagejad näidanud, et on olemas õigus olla ära kuulatud, mida komisjon on väidetavalt rikkunud põhjendusel, et ta ei konsulteerinud nendega enne, kui ta kasutas erandi avaldust erandi väljaspool ohtlikkuse hindamise menetlust ja/või muul eesmärgil (vt eespool punkt 84). Ei määruse nr 793/93 artikli 9 lõiked 1 ja 3, artikli 10 lõige 1 ega artikli 11 lõiked 1–3 ei näe ette sellist õigust pärast tootjate ja importijate poolt taotluse esitamist mõnest või kõigist täiendavatest teimimistest vabastamiseks ning selle taotluse rahuldamist. Pealegi ei väida hagejad, et erandi avaldus sisaldab sama määruse artikli 16 lõike 1 tähenduses konfidentsiaalseid andmeid, mida komisjon oleks pidanud kaitsma. Sellega seoses peab meenutama samuti, et põhimõtteliselt ei nõua üldkohaldatavate aktide väljatöötamise menetlus ega üldkohaldatavate aktide endi laad, vastavalt liidu õiguse üldpõhimõtetele, nagu näiteks õigusele olla ära kuulatud, puudutatud isikute osavõttu, sest kõnealuste isikute huvid arvatakse olevat esindatud poliitiliste organitega, kes kõnealuseid akte vastu võtavad (vt eespool punktis 83 viidatud 14. detsembri 2005. aasta kohtumäärus Arizona Chemical jt *vs.* komisjon, punkt 73 ja seal viidatud kohtupraktika). Igal juhul, isegi kui asuda seisukohale, et vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega lõppenud menetluse raames tugines komisjon erandi avaldusele hagejate viidatud mõttes, siis nähtub eespool punktides 103 ja 104 viidatud kohtupraktikast, et võttes arvesse aine ohtliku ainena klassifitseerimise menetluse sõltumatust teatud ainete ohtlikkuse hindamise menetlusest ning kui puudub käesolevale asjale kohaldatavates õigusnormides sõnaselgelt tagatud menetlusõigus, siis hageja ei saa vaidlustatud klassifikatsioonide suhtes hagi

esitamise õiguse põhjendamiseks tugineda menetluslikule tagatisele, mis on seotud ainult ohtlikkuse hindamise menetlusega.

114 Neljandaks tuleb analüüsida, kas hagejate, PCF-i ja Königswarteri vaheline kokkuleppe erandi avalduse kohta, selle avalduse olemasolu ning selle kasutamine võib neid individualiseerida ettevõtjate piiratud ringi kuuluvatena eespool punktis 98 viidatud kohtupraktika tähenduses.

115 Sellega seoses tuleb kõigepealt märkida, et hagejad ei ole väitnud, et nad on ainsad ettevõtjad, kes toodavad ja turustavad vaidlustatud klassifikatsioonidest mõjutatud nikkelkarbonaate.

116 Seejärel on kindlasti selge, et ühelt poolt hagejad ning kaks teist erandi avaldusele allakirjutanud ettevõtjat olid ainsad, kes osalesid aktiivselt nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetluses ning teiselt poolt, et DEPA kasutas seda avaldust, et toetada oma hilisemat ettepanekut klassifitseerida nikkelkarbonaadid ohtlike ainetena direktiivi 67/548 tähenduses. Lisaks erinevalt niklisektori teistest ettevõtjatest, kes võisid olla puudutatud, on need neli selgelt identifitseeritavad ehk identifitseeritavad nende organite poolt, kes peavad seda klassifitseerimise ettepanekut analüüsima ning seda arutama.

117 Siiski tuleb leida, et need aspektid ei ole piisavad, et hagejaid vaidlustatud klassifikatsioonide osas individualiseerida.

118 Tuleb märkida, et asjaolu, et esitati ühine erandi avaldus, ei anna neile ettevõtjatele omandatud või subjektiivset õigust, kuna see avaldus on ainult nendepoolne taotlus, mis on koostatud määruse nr 793/93 artikli 9 lõike 3 alusel ning millega palutakse vabastada neid täiendavatest teimimistest asjaomase aine ohtlikkuse hindamiseks. See asjaolu ei ole neile ettevõtjatele eriomane tunnus, mida võiks võrrelda ühiskonnas väga tähtsa spordisündmuse teleülekande olemasoleva ainuõiguse omaniku seisundiga, nagu oli vaatluse all kohtuasjas, milles tehti eespool punktis 98 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Infront WM (punktid 73-77); enne vaidlustatud meetme vastuvõtmist sõlmitud eelneva lepingu poole seisundiga, nagu on vaatluse all Euroopa Kohtu 17. jaanuari 1985. aasta otsuses kohtuasjas 11/82: Piraiki-Patraiki jt *vs.* komisjon (EKL 1985, lk 207, punkt 31), või isiku seisundiga, kellele kehtib eriline maksustamiskord riigiabi korras antud riikliku volituse kohaselt, mis oli vaatluse all asjas, milles tehti eespool punktis 98 viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon (punktid 59–63).

119 Pealegi on kohtupraktikas ainult erandkorras tunnistatud, et sellised erilised tunnused on individualiseerivad seetõttu, et vaidlustatud meetmete eesmärk on just kahjustada nende olemasolevate õiguste ulatust ning kasutamist, mille olemasolust on pädev asutus eelnevalt teadlik või mille omanikud olid täiesti identifitseeritavad (vt selle kohta eespool punktis 118 viidatud kohtuotsused Piraiki-Patraiki jt *vs.* komisjon, punkt 31; eespool punktis 98 viidatud kohtuotsus Belgia ja Forum 187 *vs.* komisjon, punkt 63; eespool punktis 98 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Infront WM, punktid 72 ja 76, ning eespool punktis 103 viidatud kohtumäärus Galileo Lebensmittel *vs.* komisjon, punkt 46; Üldkohtu 6. septembri 2004. aasta määrus kohtuasjas T-213/02: SNF *vs.* komisjon, EKL 2004, lk II-3047, punktid 68–70).

120 Käesolevas asjas ei saa hagejad tugineda olemasolevatele õigustele, mida vaidlustatud klassifikatsioonid võiksid mõjutada ning seega ei saa nad väita, et see puudutab neid eriliselt võrreldes teiste võimalike asjaomaste ettevõtjatega, kuna erandi avaldus ei võrdu sellise õigusega. Seega pelk võimalus, et vaidlustatud aktide vastuvõtmise hetkel saab erandi avalduse tõttu teha kindlaks teatud ettevõtjate, kellele neid akte

kohaldatakse, arvu ja isikud, ei tähenda, et neid peab lugema nendest aktidest isiklikult puudutatuks, kuna neid kohaldatakse asjaomaste aktidega määratletud õiguslikult või faktiliselt objektiivse olukorra alusel (vt eespool punkt 99), st nikkelkarbonaatide tootja või turustaja seisundi alusel. Seega isegi selle avalduse suhtes on hagejad samamoodi puudutatud kui kõik teised ettevõtjad, kes on või võivad olla samas olukorras, st olukorras, et nad toodavad ja/või turustavad nikkelkarbonaate.

121 Sellest järeldub, et hagejad väidavad valesti, et vaidlustatud klassifikatsioonid puudutavad neid isiklikult.

122 Seega tuleb vaidlustatud aktide osalise tühistamise nõue jätta vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

123 Eeltoodud kaalutlusi arvestades ning ilma et oleks vaja teha otsus taotluse kohta, et vaidlustatud direktiivi osalist tühistamist puudutavas osas on hagi kohta otsuse tegemise vajadus ära langenud, tuleb hagi tervikuna vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

Kohtukulud

124 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus on tehtud hagejate kahjuks, tuleb kohtukulud vastavalt komisjoni nõuetele välja mõista hagejatelt.

125 Kodukorra artikli 87 lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad menetlusse astuvad liikmesriigid ise oma kohtukulud. Taani Kuningriik kannab seega oma kohtukulud ise.

126 Kodukorra artikli 87 lõike 4 kolmanda lõigu alusel võib Üldohus otsustada, et menetlusse astujad kannavad ise oma kohtukulud. Käesolevas asjas kannab hageja toetuseks menetlusse astuja Nickel Institute ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (suurkoda)

määrab:

1. Jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

2. Mõista Euroopa Komisjoni kohtukulud välja Norilsk Nickel Harjavalta Oy-lt ja Umicore SA/NV-lt, kes ühtlasi kannavad ise enda kohtukulud.

3. Taani Kuningriik ja Nickel Institute kannavad ise oma kohtukulud.

7. septembril 2010 Luxembourgis.

Kohtusekretär
E. Coulon

President
M. Jaeger

Sisukord

Õiguslik raamistik ..... II - 3965

EÜ asutamislepingu ja EL toimimise lepingu sätted ..... II - 3965

Direktiiv 67/548 ..... II - 3966

Menetlus direktiivi 67/548 kohandamiseks tehnika arenguga ..... II - 3969

Direktiivi 67/548 osaliselt kehtetuks tunnistamine, muutmine ja asendamine määrusega nr 1272/2008 ..... II - 3970

Määrus (EMÜ) nr 793/93 ja määrus (EÜ) nr 1907/2006 ..... II - 3975

Vaidluse aluseks olevad asjaolud ..... II - 3978

Hagejad ja asjaomased ained ..... II - 3978

Nikkelkarbonaatide ohtlikkuse hindamise menetlus ..... II - 3978

Vaidlustatud klassifikatsioonide kehtestamisega lõppenud menetlus ..... II - 3980

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 3987

Õiguslik käsitlus ..... II - 3991

ELTL artikli 263 neljanda lõigu kohaldamine ..... II - 3991

Poolte argumendid ..... II - 3991

Üldkohtu hinnang ..... II - 3992

Käesoleva hagi vastuvõetavus ..... II - 3995

Poolte argumendid ..... II - 3995

Üldkohtu hinnang ..... II - 4001

– Väidetava „otsuse” võtta vaidlustatud klassifikatsioonide aluseks erandi avaldus tühistamise nõude vastuvõetavus ..... II - 4001

– Vaidlustatud aktide osalise tühistamise nõude vastuvõetavus ..... II - 4002

Kohtukulud ..... II - 4012